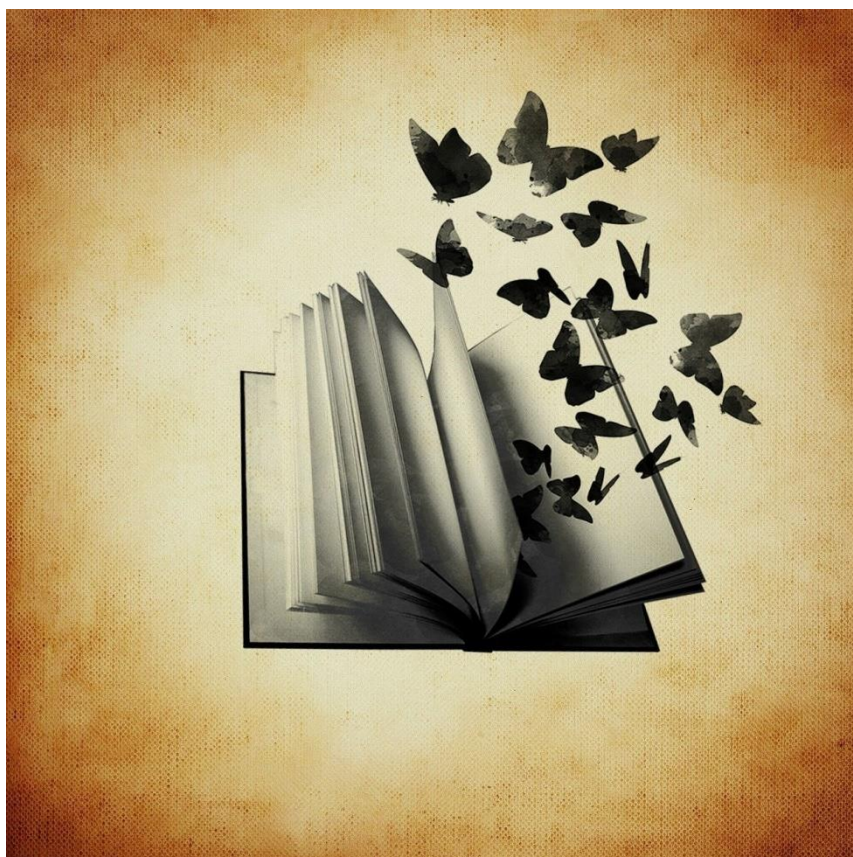

Gradska knjižnica i čitaonica Pula

Knjižničari preporučuju prijevode

Mjesec hrvatske knjige

(15. 10. – 15. 11. 2023.)

Zastupljeni prevoditelji:

Adrian Cvitanović
Ana Badurina
Ana Kolesarić
Anda Bukvić Pažin
Anita Peti Stantić
Dalibor Joler
Daniel Bučan
Dinko Telećan
Giga Gračan
Irena Lukšić
Ivana Jandras Szekeres
Julijana Jurković
Karmen Milačić
Ksenija Banović
Maja Šoljan
Marko Gregorić
Mate Maras
Mirjana Valent
Mladen Machiedo
Morana Čale
Nikolina Židek
Radovan Lučić
Snježana Husić
Svetlana Grubić Samaržija
Tatjana Jambrišak
Tatjana Peruško
Željka Somun

Prije nego što izdvojimo i preporučimo korisnicima kvalitetno prevedena djela, među kojima prevladava beletristika za odrasle, pokušajmo promisliti što znači „prevođenje“. Umberto Eco ponešto nam kaže o tome na apstraktan, ali jasan način:

„Što bi značilo prevoditi? Prvi, utješni odgovor bio bi: reći istu stvar na nekom drugom jeziku, kada se ne bi događalo to da nam se, prije svega, javljaju mnogobrojni problemi pri pokušaju utvrđivanja što bi značilo 'reći *istu stvar*', a to ne znamo dobro zbog svih onih zahvata koje nazivamo parafraza, definicija, objašnjenje, reformulacija, a da ne govorimo o tobožnjim sinonimskim zamjenama. Zatim i zbog toga što suočeni s tekstom koji trebamo prevesti, ne znamo što bi bila *ta stvar*. Naposljetku, u nekim slučajevima upitno je čak i to što bi trebalo značiti ono *reći*.“(1)

Onog trenutka kad strana književna djela budu prevedena i objavljena na drugom jeziku, kroz djelo prevoditelja kao drugog autora, književna djela postaju dio svjetske književnosti.(2) Glavni kriterij izbora djela za prijevod, a time i njegova uključivanja ili neuključivanja u sustav svjetske književnosti jesu književna i literarna kvaliteta.(3) Naravno, to vrijedi za književnost, no prevode se i relevantna znanstvena i publicistička djela. U svakom od tih slučajeva prevoditelj mora poznavati jezike s kojima radi, područje u koje spada tekst koji prevodi i imati široku opću kulturu. (4)

Prema riječima Jovana Janićijevića, svaki prijevod književnosti zahtijeva kompleksan pristup. Kompozicija prijevoda odgovara kompoziciji izvornog djela. Karakterizacija likova se postiže ustrojstvom događaja i određivanjem međusobnog odnosa likova. No iznimno je važna jezična karakterizacija likova. Umjetnost prevođenja je u tome da se jedan jezični sloj i jedna smisljena cjelina pretoče u nove nerijetko drugačije jezične, društvene i običajne okvire. Premda su jezični postupci pritom isti, jezična svojstva jednog izraza ne podudaraju se uvijek s preobražajem tog izraza na drugom jeziku. Primjerice, lik koji u originalnoj verziji govori bavarskim narječjem, u prijevodu može govoriti kajkavski. (5)

(1) Umberto Eco: „Otprilike isto, iskustvo prevođenja“, Algoritam: Zagreb, 2006., str. 9.

(2) prir. Iva Grgić Maroević, Sead Muhamedagić: „Znanje o književnom prevođenju: prevodilački i traduktološki ogledi/ Zagrebački prevodilački susret 2017.“, Društvo hrvatskih književnih prevodilaca: Zagreb, 2020., str. 29.

(3) Jean-Rene Ladmiral: „Kako prevoditi: Teoremi za prevođenje“, Zagreb: Politička kultura, 2007., str. 31.

(4) *ibid.*, str. 32.

(5) Jovan Janićijević: „Prevođenje i tumačenje književnosti“, u: Teorija i poetika prevođenja, Prosveta: Beograd, 1981., str. 143.

O prenošenju i usporedivosti jezičnih organizacija kaže nam i Umberto Eco: „Istina je da se, u interpretiranju svijeta koji nas okružuje (i onih stvarnih ili mogućih o kojima govore knjige koje prevodimo), već krećemo unutar značenjskog sustava koji su povijest, društvo i obrazovanje organizirali za nas. Ipak, kad bi bilo samo tako, prijevod teksta koji dolazi iz druge kulture teoretski bi morao biti nemoguć. No ako se različite jezične organizacije i mogu pojavljivati kao međusobno nesumjerljive, one istodobno ostaju usporedive.“(6)

Znanost nam u prevođenju nudi druge izazove. Pri prevođenju znanstvenog ili popularno-znanstvenog djela važno je promišljati o stručnoj terminologiji, kaže Erich Prunč. Zbog pogrešne ili nedosljedne upotrebe stručne terminologije može se ugroziti autorova argumentacija nekog stava ili tvrdnje. (7) Kvalitetan prevoditelj, tvrdi Josip Tabak, mora razumjeti tekst, ne smije upropastiti njegovu poantu, izostavljati ključne riječi i rečenice niti izvrtati ono što je pisac rekao.(8)

Ovaj pregled preporuka sadrži prijevode koje smatramo kvalitetnima po prije navedenim kriterijima. Radi se o književnim djelima za odrasle i djecu, publicistici, popularno-znanstvenoj literaturi i stripovima. Djela nisu nužno novijih datuma. Uz svaki je naslov naveden kratki sadržaj, obrazloženje kvalitete prijevoda i podaci o samom prevoditelju.

(6) Umberto Eco: „Otprilike isto, iskustvo prevođenja“, Algoritam: Zagreb, 2006., str. 338.

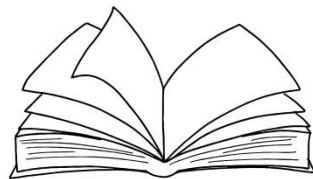
(7) Erich Prunč: „Posljedice prevođenja“, Naklada Pavičić, Zagreb, 1996., str.55.

(8) Josip Tabak: „O prijevodima i prevođenju“, Društvo hrvatskih književnih prevodilaca: Zagreb, 2014., str. 33.

"Prevoditi je nemoguće, ali se mora." U tom citatu sadržana su sva prokletstva i blaženstva prevođenja. Citat je apsurd, logički neodrživ. Jer je logički neodrživo, apsurdno, i samo umijeće prevođenja. A ipak, ono se prakticira. Štoviše, svijet bi bez te prakse bio nezamisliv i također nemoguć. Sve to prije svega važi za književno prevođenje. Koliko književnost, kao umjetnost jezika, nadilazi svaku drugu jezičnu praksu, jer je svakog drugoj jezičnoj praksi stalo jedino do prenošenja nečeg drugog, čega već, samo da nije jezik sam, točno toliko i književno prevođenje nadilazi svaku drugu prijevodnu praksu. Jer je svakoj drugoj prijevodnoj praksi stalo i opet jedino do sadržaja – koji je uvijek prevodiv – dok je književnom prevođenju prije svega do forme – koja prevodiva nije nikad. Svaki umjetnički tekst moguć je jedino u jeziku u kojem je nastao. Jer ovisi o samom jeziku. Zato je svaki prijevod umjetničkog teksta prije svega novo književno djelo. Jezika u kojem je on nastao. Kako da pritom prijevod sačuva duh izvornog pisca, a ne prevoditelja – apsurd je u apsurd.

Proklet je prevoditeljski poziv. Ali veće blaženstvo od njega donosi jedino pisanje samo.

Igor Grbić

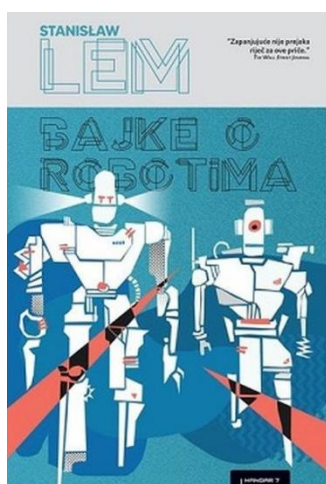
euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
lacinia lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
ullus. Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum

ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At

ADRIAN CVITANOVIĆ

Dosad preveo stotinjak tekstova iz poljske književnosti. Dobitnik je godišnje Nagrade „Iso Velikanović“ 2020. koju Ministarstvo kulture i medija dodjeljuje za najbolja ostvarenja u području književnog prevodilaštva za prijevod „Dnevnika pisanog noću“ poljskoga pisca Gustawa Herling-Grudzińskiego.

Stanislaw Lem: „Bajke o robotima“, prevedeno s poljskoga jezika, Zagreb: Hangar 7, 2020.

Zbirka znanstveno-fantastičnih kratkih priča prvi put objavljena 1964. godine. One kombiniraju elemente narodnih bajki, humora i groteske, a smještene su u fantastični svijet kraljeva, konstruktora i pametnih strojeva. Na neki način u njima se miješaju prošlost i budućnost – ozračje i pozadina su u duhu znanstvene fantastike, dok su potka i obrasci preuzeti iz bajke. Mjesto radnje su svemirska prostranstva, a kraljevi koji ovdje vladaju maltretiraju svoje podanike, i premda su likovi roboti, brzo uočavamo da se radi o satiri koja referira na svijet koji poznajemo.

“Bajke o robotima” pisane su arhaičnim jezikom, poneke filozofskog karaktera i djeluju zamršeno za čitanje i razumijevanje. Autorov izraz je barokan, ironija istančana, a osim toga uvode se neobični neologizmi. Prevoditelj je morao slijediti jezik bajki koji je koristio i Lem, te uložiti mnogo truda da novostvorene riječi što vjernije i sugestivnije prevede.

ANA BADURINA

Njezin prijevod djela „Dijete koje je sanjalo kraj svijeta“ A. Scuratija (Fraktura 2011.) dobio je posebnu pohvalu na međunarodnom izboru općine Monselice i Sveučilišta u Padovi kao najbolji prijevod s talijanskog na strani jezik 2012. godine („Diego Valeri“). Za prijevod Scuratijeva romana „Najbolje doba našeg života“ nakladnička kuća Fraktura iz Zaprešića i Ana Badurina 2019. godine nagrađeni su godišnjom Nacionalnom nagradom za prijevode talijanskog Ministarstva kulture i turizma. Za prijevod romana „Eva spava“ Francesce Melandri u izdanju Frakture dodijeljena joj je nagrada za prijevod Ministarstva kulture Talijanske Republike za doprinos širenju talijanskog jezika i kulture u inozemstvu 2020. godine.

Elena Ferrante: „Na marginama“, prevedeno s talijanskoga jezika, Zagreb: Profil knjiga, 2023.

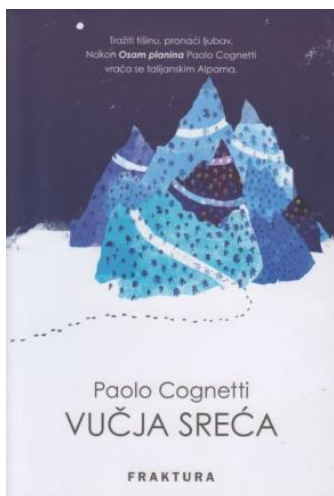
Elena Ferrante pseudonim je talijanske spisateljice čiji identitet još uvijek nije otkriven. Riječ je o osobi koju vodeći svjetski kritičari i teoretičari smatraju jednim od najvažnijih imena suvremene svjetske književnosti.

Elena je napisala eseje na poziv bolonjskog sveučilišta ne bi li publici približila svoj spisateljski rad, tehnike pisanja, ali i knjige koje su obilježile njezino odrastanje i sazrijevanje. esejima piše i o tome koliko su zanemarene književnice.

Susanna Mattiangele: „HB olovka“, prevedeno s talijanskoga jezika, Zagreb: Ibis grafika, 2021.

Talijanska spisateljica Susanna Mattiangele u knjizi namijenjenoj mladima dočarala je poseban svijet jedne iznimne djevojčice Oli, koja nas uvlači u svoje prave i izmišljene priče. Njezina želja je da postane spisateljica. Zbog toga piše pisma i priče čiji su likovi osobe s kojima se susreće u životu.

Paolo Cognetti: „Vučja sreća“, prevedeno s talijanskoga jezika, Zaporešić: Fraktura, 2022.

Fausto je razvedeni četrdesetogodišnjak koji nema stalan posao, pa odlazi u planine, u malo mjesto Fontanu Freddu. Tamo se zapošljava kao kuhar u restoranu za skijaše i alpiniste te se upušta u ljubavnu vezu s mladom konobaricom Silviom. Ovaj roman obiluje opisima planinskih predjela te diskretno progovara o odnosu čovjeka i prirode. Ana Badurina uspješno je prevela na hrvatski jezik poetične opise bez kojih djelo ne bi imalo literarnu i misaonu snagu. Njezina je kvaliteta prevođenja prepoznata, o čemu svjedoče i brojne nagrade.

*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
ultrices lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

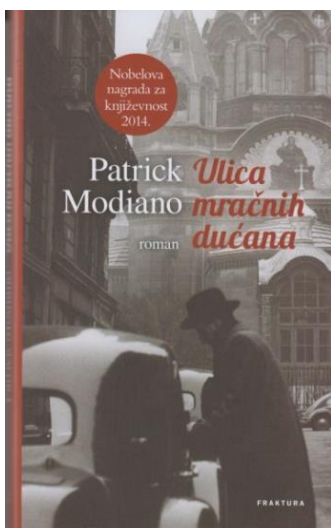
ANA KOLESARIĆ

Kolesarić je prevodila stare majstore pisanja Xaviera de Maistrea i Charlesa Perraulta, ali i suvremene spisateljice Marguerite Duras i Amelie Nothomb.

Na godišnjoj skupštini Društva hrvatskih književnih prevodilaca dodijeljena joj je nagrada "Josip Tabak" za životno djelo (2022.?)

U obrazloženju nagrade ističe se da se kvaliteta ove vrsne prevoditeljice ogleda u raznovrsnosti avantura pisma u koje se upustila: od autobiografskih do antimodernih, od dječjih i mladenačkih do ženskih i ljubavnih, od autofikcionalnih svjedočenja o kataklizmama 20. stoljeća do eksperimenata pobune.

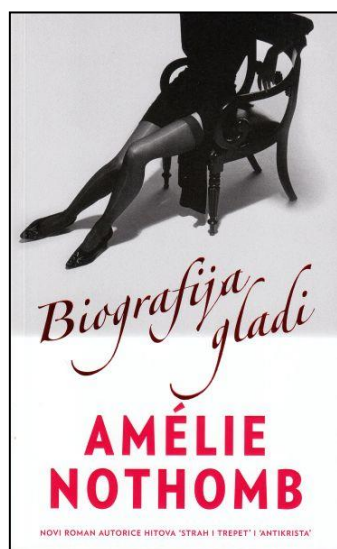
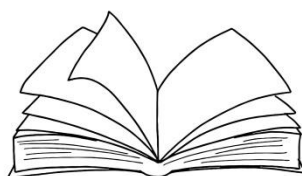
Ocijenjeno je da njezini brojni prijevodi pokazuju ustrajnu brigu za njegovanim jezikom bilo kojeg registra, iznenađujuću koherenciju koja se ne susreće često u prevoditeljskom opusu i istančanost sigurne ruke u igri hrvatskim inačicama značenja.

Patrick Modiano: „Ulica mračnih dućana“, prevedeno s francuskoga jezika, Zprešić : Fraktura, 2014.

Glavni lik ovog romana je Guy Roland, privatni istražitelj koji pati od amnezije. Nakon što njegov šef ode u mirovinu, on odluči istražiteljske sposobnosti i poznanstva iskoristiti da bi otkrio svoje korijene, ljude s kojima je provodio vrijeme, ljubav svog života. Traganja ga vode do raznih ljudi, mjesta i traume iz Drugog svjetskog rata koja je uzrokovala njegovu amneziju.

Godine 2014. upravo je Patrick Modiano dobio Nobelovu nagradu za književnost. Tada je izdavačka kuća Fraktura ponovila izdanje romana „Ulica mračnih dućana“, a prevela ga je Ana Kolesarić.

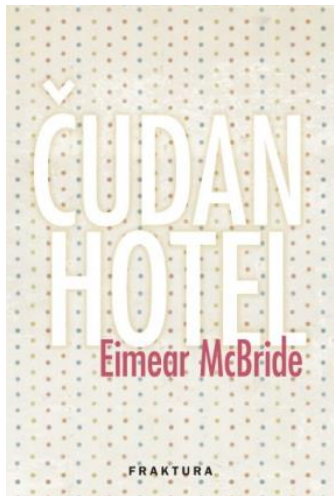
Amélie Nothomb: „Biografija gladi“, prevedeno s francuskoga jezika, Zagreb: Vuković & Runjić, 2008.

Ova autobiografija autorice s elementima izmašanog privući će čitatelja naratorom dječjeg glasa, no odrasloga uma. Govori o odrastanju u obitelji belgijskog diplomata. Kroz selidbe od Japana, preko New Yorka do Burme ova introspektivna biografija oslikava kulturni i politički krajobraz autoričinih kratkoročnih, polutrajnih zamjena za domovinu. Glavna junakinja ne voli te česte promjene stanovanja, tako da osjeća doslovnu i metaforičku glad. Glad za obiteljskom ljubavlju, kruškovačom, vodom, gradom u kojem je prije stanovala, knjigama...

Autorica piše jednostavno, inteligentno, povremeno ironično, a njezin je stil kvalitetno očuvan u prijevodu. Kolesarić se trudi biti dosljedna i vjerna jezičnom izražavanju književnice.

Pažin se bavi audiovizualnim i usmenim prevođenjem, ali u posljednje vrijeme ponajviše radi na književnim prijevodima.

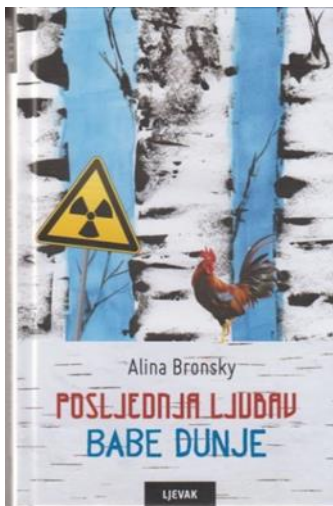
Prevodi prozu i publicistiku s njemačkog i engleskog, i dobitnica je nagrade Ministarstva kulture „Iso Velikanović“ za najbolji prijevod romana u 2018., za djelo „Manji smo boemi“ autorice Eimear McBride .

Eimear McBride: „Čudan hotel“, prevedeno s engleskoga jezika, Zaprešić: Fraktura, 2021.

Suvremena irska autorica na originalan i zanimljiv način donosi priču o ženi koja u brojnim gradovima odsjeda u čudnim hotelima. Na taj način traga za sjećanjima i prošlošću, osjeća prolaznost vremena uz opsesiju suicidalnim mislim. Putuje od Londona, Pariza, Jeruzalema, Zagreba do Austina, Tokija, Bruxellesa i drugdje, obilazi hotelske sobe i prazni njihove minibarove, a primjećuje da joj se situacije o kojima razmišlja uvijek iznova vrte u glavi. McBride nam donosi traganje za samom sobom u formi struje svijesti.

Anda Bukvić Pažin čuva živopisnost i zavodljivost romana na izvornom jeziku, kao i uspješan balans između 3. i 1. lica u pripovijedanju.

Alina Bronsky: „Posljednja ljubav babe Dunje“, prevedeno s njemačkoga jezika, Zagreb: Naklada Ljevak, 2017.

Naslov predstavlja svojevrsni izlet u neko sasvim drugo vrijeme i mjesto. Baba Dunja starica je koja je većinu života provela u selu Černovo u Rusiji. Černobilska nuklearna katastrofa ju je kratko odvela iz njezinog voljenog mikrokozmosa, ali s vremenom se, na užas svih, vraća u svoje rodno selo iako još uvijek nije bilo sasvim sigurno za život zbog povećanog zračenja. Ona tamo želi konačno uživati u zasluženom miru i samoći. I tu prava priča započinje.

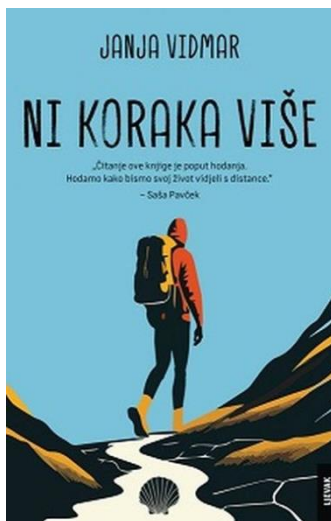
*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
lacinias lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

ANITA PETI-STANTIĆ

Anita Peti-Stantić profesorica je na Odsjeku za južnoslavenske jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, gdje predaje poredbenolingvističke i slovenističke kolegije. Napisala je slovensko-hrvatski i hrvatsko-slovenski rječnik (Mozaik knjiga, 2013.) te tri lingvističke monografije, „Jezik naš i/ili njihov: vježbe iz poredbene povijesti južnoslavenskih standardizacijskih procesa“ (Srednja Europa, 2008.) te, s Keithom Langstonom, „Hrvatsko jezično pitanje danas: identiteti i ideologije“ (Srednja Europa, 2013.) i „Language Planning and National Identity in Croatia“ (Palgrave MacMillan, 2014.). Uz znanstveni rad, prevodi sa slovenskoga i engleskoga, a godinama je uređivala biblioteku za djecu i mlade Electa u nakladničkoj kući Algoritam.

Janja Vidmar: „Ni koraka više“, prevedeno sa slovenskoga jezika, Zagreb: Ljevak: 2023.

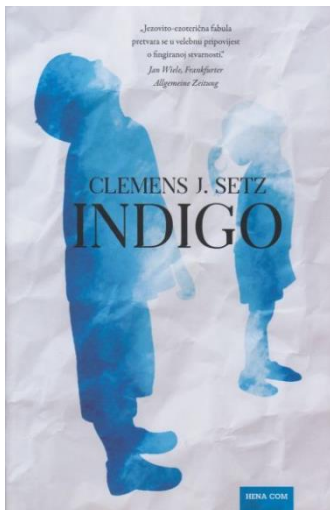
Nedavno sam pročitala knjigu i pribrojila je nizu knjiga koje sam čitala o Putu sv. Jakova, ponekad mi se čini da poznajem mjesta i prenoćišta na tom putu, ali sa svakom novom knjigom evo i mene tamo, s naprtnjačom i nogu punih žuljeva. Nije li to pravi smisao književnosti?

Ova knjiga je ipak ponešto drugačija od onih koje sam čitala, naime glavna junakinja ove priče skoro pa i ne ide na Camino svojom voljom, a onda ga opet ne svojom voljom prekida. No, i ovdje Camino mijenja ljude i oni nisu više oni isti ljudi koji su krenuli na put. Hrvatski prijevod je tečan i prirodan kao da se uopće ne radi o prijevodu.

DALIBOR JOLER

Joler je od 2005. godine redoviti član Društva hrvatskih književnih prevodilaca. Stipendist DAAD-a, Goethe-Instituta, Zaklade „Robert Bosch“ i Njemačkoga prevodilačkog fonda. Dobitnik nagrade DHKP-a "Josip Tabak" za najbolji prijevod publicistike u 2021. godini.

Clemens J. Setz: „Indigo“, prevedeno s njemačkoga jezika, Hena com: Zagreb, 2020.

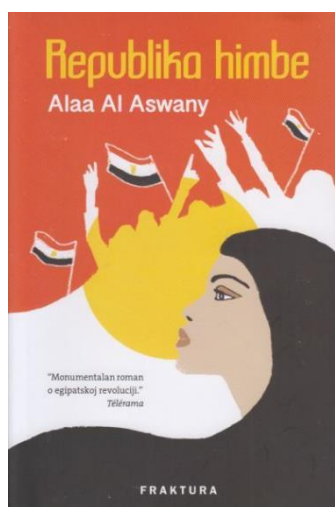
Institut Helianau internat je za djecu koja pate od indigo sindroma. Specifičnost tog sindroma je da svatko u blizini te djece osjeća mučninu, vrtoglavicu i glavobolju. Setz, profesor matematike na tom institutu, primjećuje da se tamo događa nešto čudno - netko odvodi djecu u nepoznatom pravcu.

Ovaj roman sadrži faksimile, fotografije, novinske izvještaje, liječničke nalaze i fotokopije. Premda ima elemente znanstvene fantastike, to je prvenstveno drama koja naglašava važnost empatije i tragediju usamljenosti.

Prevoditelj romana Dalibor Joler imao je zahtjevan posao – morao je na objektivan i precizan način prevesti sve „dokumentarističke“ dijelove, a u svemu drugome očuvati uvjerljivost i emociju.

DANIEL BUČAN

Prevoditelj Daniel Bučan ostvario je u posljednjih tridesetak godina niz vrijednih radova s područja arabistike, a posebno se ističu prijevodi Al Farabijeva „Knjiga o slovima“, Avicennine „Knjiga naputaka i opazaka“ te „Metafizika“, sv. I i II, Al Gazalijeva „Nesuvislost filozofa“, Averroesove „Nesuvislost nesuvislost“ i „Knjiga prosudbene rasprave“ te Majmonidov „Vodič za one što dvoje“ I i II-III. Od tih je djela Averroesovo glavno djelo „Nesuvislost nesuvislosti „u cijelosti prevedeno samo na engleski i na hrvatski, a Al Farabijeva „Knjiga o slovima“ Bučanov je prijevod s arapskoga prvi u svijetu. Nagradu za životno djelo dobio je 2012. godine, a 2017. godine primio je nagradu "Josip Tabak" za prijevod dječje književnosti, preciznije prijevod s arapskog slikovnice "Ibn Batuta, čudesna putovanja" libanonske književnice Fatime Sharafeddine i iračke ilustratorice Intelaq Mohammed Ali. Kvaliteta prijevoda s arapskoga predstavlja jedan od najvećih i najzahtjevnijih prevoditeljskih opusa u hrvatskoj književnosti i ostat će trajno kulturno dobro Hrvatske.

Alaa Al Aswany: „Republika himbe“, prevedeno s arapskoga jezika, Zaprešić: Fraktura, 2023.

Radnja romana odvija se 2011. godine, u vrijeme poznatih događaja tijekom takozvanog Arapskog proljeća koji su obilježili suvremenu povijest Egipta. Aswany na gotovo 400 stranica daje panoramski prikaz egipatskog društva, kroz živopisnu galeriju likova čiji se životi isprepleću tijekom dramatičnih zbivanja u kojima stari režim, suočen s najvećom krizom, kreće u razorni protunapad.

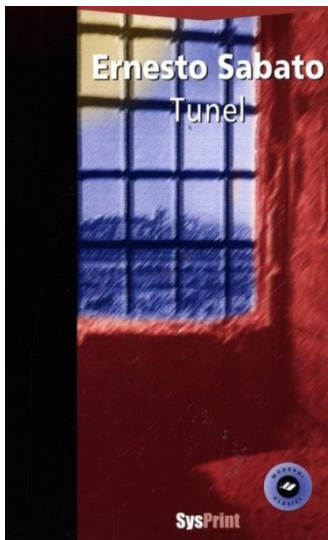
*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
ultrices lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
iaculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

DINKO TELEĆAN

Objavio više od 80 knjiga u prijevodu. Prevodio je R. Bolana, J. L. Borgesa, J. Cortázara itd. Mnogo je puta nagrađivan, a istaknut ćemo prijevod Frazerove „Zlatne grane“. Za tu je knjigu nagrađen 2003. godišnjom nagradom Društva hrvatskih književnih prevodilaca, a nagradu „Josip Tabak“ istoga društva dobio je i 2014. godine za prijevod knjige „Pjesme: moj izbor“ Roberta Gravesa. Godine 2017. osvojio je nagradu „Iso Velikanović“ za prijevod Gravesove „Bijele božice“.

Ernesto Sabato: „Tunel“, prevedeno sa španjolskoga jezika, Zagreb: SysPrint, 2005.

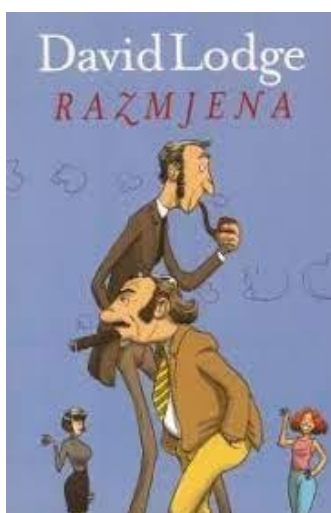
Roman govori o zločinu iz strasti. Glavni lik je slikar čija se opsesivna zaljubljenost postepeno pretvara u ljubomorom uzrokovanu mržnju. Autor u knjizi istražuje mračne zakutke ljudske svijesti i opsesije, a u brojnim esejističkim dijelovima izražava kritički stav prema tadašnjoj društvenoj zbilji.

Sabato se izražava kratkim i jednostavnim rečenicama, a za njihovu efektnost na hrvatskom jeziku zaslužan je prevoditelj Dinko Telećan. Jezgrovitost uz određen izbor riječi i rečeničnih konstrukcija nije bilo teško prenijeti u novi jezik Telećanu koji je iskusan prevoditelj s engleskog, španjolskog i kineskog jezika.

GIGA GRAČAN

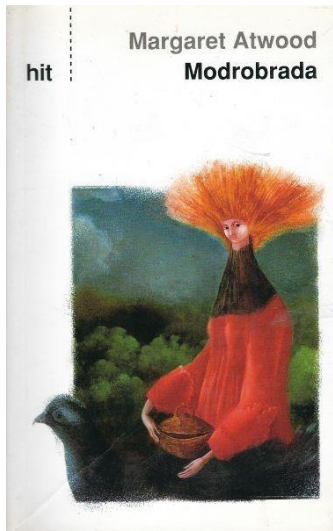
Bila je prevoditeljica, novinarka i kazališna kritičarka, članica uredništva časopisa: "Revija", "Prolog", "Prolog / Teorija / Tekstovi", "Glasnik UNESCO-a" na hrvatskom književnom jeziku i "Vijenac". Uređivala je nekoliko knjiga hrvatskih dramatičara i esejista na hrvatskome i na stranim jezicima.

David Lodge: „Razmjena“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Vuković & Runjić, 2001.

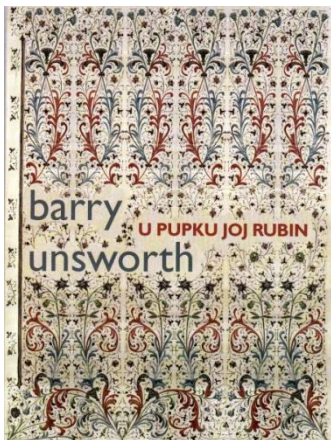
Ismijavajući mnoge žanrove i književne postupke (epistolarni roman, novinski izvještaj, filmski scenarij, itd.), David Lodge donosi priču o akademskom životu koji se odvijao tijekom šezdesetih godina, a obilježile su ih hipi pokret, studentski nemiri, feministička strujanja...

Margaret Atwood: „Modrobrada“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Znanje, 1999.

Minuciozni prijevod Gige Gračan prenosi priču o najosjetljivijem području rata među spolovima. Žene bi svojom težnjom za ravnopravnošću morale spoznati kako su sposobne nanijeti zlo baš kao i muškarci, ali da su podjednako kao i muškarci odgovorne za svoj moralni izbor. Okosnicu romana čini priča o Zeniji, zagonetnoj ženi koja se pet godina nakon svoje smrti vraća iz svijeta mrtvih.

Barry Unsworth: „U pupku joj rubin“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Profil International, 2008.

Radnja romana smještena je u 12. stoljeće na Siciliji koja je pod vladavinom Normana. Vrijeme je etničkih i vjerskih zbivanja u ideološkoj borbi između istočnih i zapadnih vladara. U borbi za prevlast kršćani i muslimani će se na otoku nadmetati za naklonost miroljubiva kralja. Glavni pripovjedač je mladi Norman Thurstan Beauchamp, kraljevski dobavljač dvorskih zabava. Poznavanje sicilijanske povijesti i duh jezika Giga Gračan vješto oslikava povijesni trenutak.

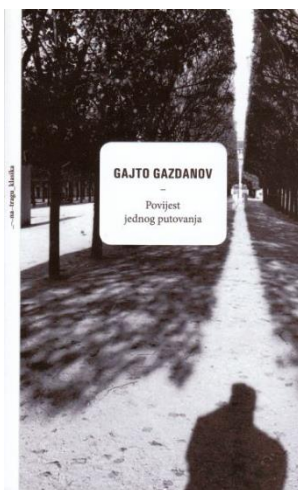
*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
ultrices lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
agellus. Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

IRENA LUKŠIĆ

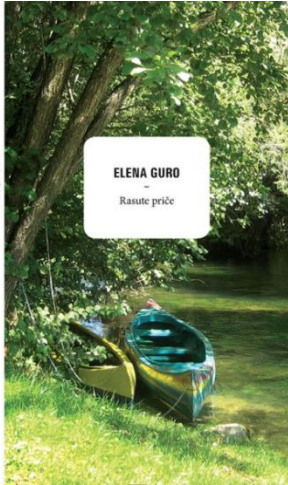
Pisala je prozu, drame, eseje, TV i radio drame, filmske scenarije, stručne i znanstvene radove, te prevodila je s ruskog. Proza joj je prevedena na engleski, makedonski, njemački, slovenski i turski jezik. Bila je urednica Biblioteke Književna smotra i Na tragu klasika, književnica i iskusna prevoditeljica ruske književnosti. Njezin prevoditeljski opus seže od starih klasika pa do suvremenih pisaca.

**Gajto Gazdanov: „Povijest jednog putovanja“,
prevedeno s ruskoga jezika, Zagreb: Disput:
Hrvatsko filološko društvo, 2008.**

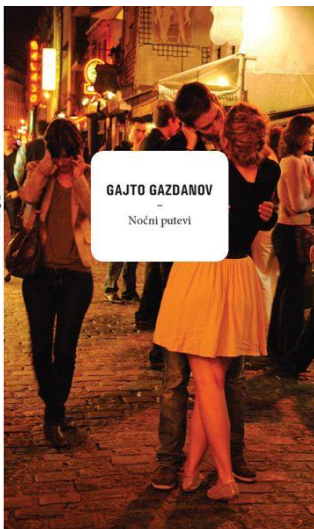
„Povijest jednog putovanja“ roman je o svemu onome što čini život, a to su ljubav, sreća, gubici i dobici emigrantskoga života.

Prevoditeljica je morala dugačke rečenice lomiti na kraće, logički zaokružene cjeline, ne bi li na taj način tekst približila hrvatskom čitatelju i njegovu osjećaju za jezik. Izvrsnim poznavanjem jezika i kulture uspjela je sačuvati sjećanja na bogatu rusku književnu baštinu. Ruski je tekst prožet francuskim rečenicama koje se u njega skladno uklapaju, dajući mu na taj način osebujan pripovjedački ritam, a time se potvrđuje vjerodostojnost priče.

Elena Guro: „Rasute priče“, prevedeno s ruskoga jezika, Zagreb: Hrvatsko filološko društvo: Disput, 2015.

Zahvaljujući prijevodu Irene Lukšić hrvatski čitatelji imaju po prvi put uvid u prozni opus ruske književnice i slikarice Elene Guro, koji se sastoji od kratkih priča, zabilješki, crtica i proznih fragmenata. U kratkim proznim formama prikazane su infantilne slike svijeta, dječji doživljaji, komunikacija s drvećem i travom. Prirodni krajolici prikazani su karakterističnim autoričinim zaigranim pristupom, dok su urbani prostori prikazani bučnim i vrelim ulicama, nemirom i siromaštvom.

Gajto Gazdanov: „Noćni putevi“, prevedeno s ruskoga jezika, Zagreb: Hrvatsko filološko društvo: Disput, 2015.

Roman sastavljen od niza fragmenata iz svakodnevice noćnog taksista ruskog porijekla koji bilježi atmosferu u Parizu između dva svjetska rata. Taksist živi svoju oporu stvarnost, među ljudima koji baš i nisu članovi društvene elite, već marginalizirani preživljavači, tragični ili rezignirani, suočeni s izazovima koji se nameću svaki dan.

IVANA JANDRAS SZEKERES

Od 2015. članica Društva hrvatskih književnih prevodilaca, a od 2012. Društva hrvatskih audiovizualnih prevoditelja. Za „Kod kuće“ Billa Brysona 2016. je dobila nagradu "Josip Tabak" za najbolji prijevod publicistike.

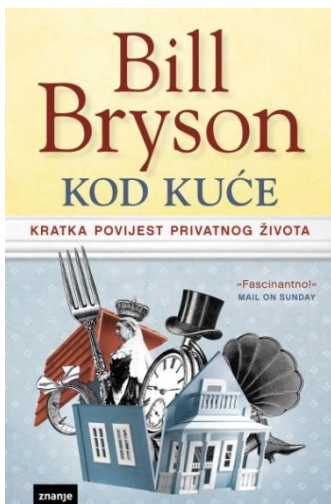
Bill Bryson: Kod kuće, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Znanje, 2015.

Autor smatra da se povijest sastoji od svakodnevnih običnih aktivnosti koje se zaobilaze i smatraju nebitnim, a to su jelo, spavanje, vođenje ljubavi, zabava... Iako se povremeno vraća daleko u povijest, ponekad sve i do antike, glavnina knjige je posvećena onome što se u zbivalo u engleskim domovima zadnjih 150 godina. Budući da je većina ključnih civilizacijskih otkrića prisutna u našim domovima, povijest pojedinih prostorija obuhvaća puno više od opisa kako su nekad izgledale i kako su mijenjale kroz povijest, pa će, primjerice, u poglavlju o kuhinji autor dati i kratku povijest razvoja tehnologija uzgoja i čuvanja hrane, kao i pregled prehrambenih navika u zadnjih nekoliko stoljeća, kako onih aristokratskih, tako i onih seljačkih i nadničarskih.

Bryson također govori o arhitekturi, elektricitetu, očuvanju hrane, epidemijama, začinima, Eiffelovom tornju, krinolinama i korzetima, usporedo s nevjerojatnim biografijama ekscentričnih umova koji su oblikovali našu civilizaciju.

Autorov stil je živopisan i duhovit, a u obradi teme koristi znanstvene i publicističke izvore.

Prevoditeljica Ivana Jandras Szekeres je vjerno preslikala humor, koliko i argumente koje autor daje za pojedine tvrdnje o povijesti neke navike, običaja i sl.

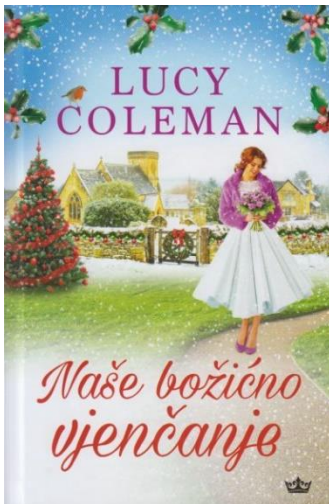
*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
lacinia lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
agulus. Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

JULIJANA JURKOVIĆ

Lucy Coleman: „Naše božićno vjenčanje“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: 24sata 2023.

„Naše božićno vjenčanje“ je knjiga za vrele ljetne dane, kad su sve aktivnosti svedene na minimum, ili pak za vrijeme dok se čeka u nekoj zaboravljenoj čekaonici a ničega nemate pri ruci, i posebno za one ljude meka srca koji imaju nultu toleranciju na stres. U njoj je prikazan gotovo idiličan život jedne zajednice, a glavni su događaj božićne svečanosti i vjenčanje koje je predviđeno u isto vrijeme. Tamo nema zločestih ljudi, čak ni zločestih mačaka ili pasa. No bez obzira na to knjiga se čita lako i u neko doba postane zanimljivo čekanje hoće li se ipak to vjenčanje održati.

Prijevod knjige je dobar, rečenice teku prirodno i ne opterećuju.

KSENIJA BANOVIĆ

Nositeljica književne nagrade "Pero" bugarskog Nacionalnog centra za knjigu u kategoriji „Prijevod“ za 2016. godinu za dva povijesna romana Vere Mutafčieve – „Alkibijad Veliki“ i „Slučaj Džem“ (izd. Sandorf) te prijevod romana „18% sivo“ suvremenog pisca Zaharija Karabašlieva (Hena.com). Članica je Zagrebačkog knjižničarskog društva, Hrvatskog čitateljskog društva te Upravnoga odbora Hrvatskog P.E.N. centra.

Georgi Gospodinov: „Sva naša tijela“, prevedeno s bugarskoga jezika, Zaprešić: Fraktura, 2022.

Zbirka priča prožetih humorom, ironijom, apsurdom i melankolijom. Bave se životom, smrću, prolaznošću i svakodnevnim situacijama viđenima iz druge perspektive.

U ovoj je zbirci bitan izbor svake riječi pri prijevodu jer bilo koja nepreciznost može dovesti do umanjivanja efekta poante ili gubitka humoristične note ili bilo kakve druge značajne emocije. Prevoditeljica se drži izvorne jednostavnosti rečeničnih struktura.

MAJA ŠOLJAN

Radi kao urednica i novinarka. Bavi se književnim prevođenjem i surađuje u novinama. Prevodila je Georgea Orwella, Arthura Millera, Hermana Melvillea, Jacka Londona, W. B. Yeatsa, Philipa Rotha, Anitu Desai, Alexandera McCalla Smitha, Yiyun Li, Jeffreya Eugenidesa, Harukija Murakamija i Alice Munro.

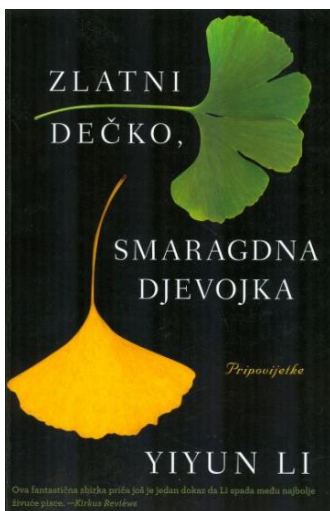
Alice Munro: „Služba, družba, prošnja, ljubav, brak“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: OceanMore, 2011.

Jedna od najpoznatijih i najnagrađivanijih kanadskih književnica stvara žive i slojevite likove koji prolaze kroz drame i krize raspada braka ili smrti supružnika, obolijevaju od karcinoma ili njihovi partneri prolaze kroz polagane i mučne degradacije Alzheimerove bolesti. Maja Šoljan uvijek pronalazi adekvatan hrvatski izraz, od standarda pa sve do kolokvijalnog izričaja i žargona, a da pritom koristi i internacionalizme.

Jeffrey Eugenides: „Srednji spol“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Vuković & Runjić, 2007.

Suvremeni američki pisac napisao je sagu o gotovo mitskoj grčko-američkoj obitelji i jurnjavi jednog jedincatog gena kroz vrijeme. Roman obuhvaća 80 godina složene obiteljske povijesti, dok prvom dijelu romana oživljava Detroit dvadesetih i tridesetih godina s doseljenicima, Fordovom tvornicom automobila i začetcima sekte Crnih muslimana.

Yiyun Li: „Zlatni dečko, smaragdna djevojka“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Vuković & Runjić, 2011.

Mlada američko-kineska književnica napisala je zbirku pripovijetki u kojoj se ljudske drame isprepliću s poviješću, politikom i tradicijom. Lirska proza ovih pripovijedaka otkriva poznate situacije u kojima profesorica spaja svog sredovječnog sina s omiljenom studenticom, mladi suprug unajmljuje šest amaterskih detektivki da prate njegovu suprugu jer sumnja da ga vara s njegovim ocem, a život mlade žene biva obilježen naklonošću dviju ženskih "mentorskih" figura.

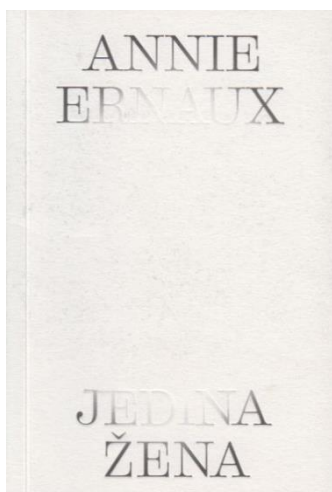

*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
ultricies lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

MARKO GREGORIĆ

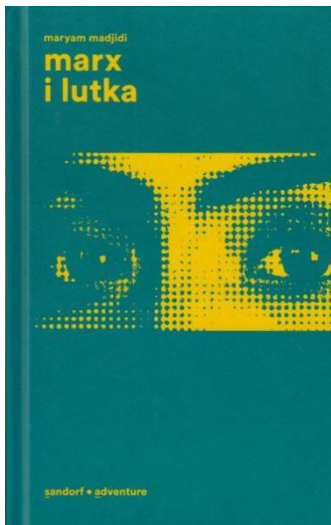
Marko Gregorić profesor je filozofije i religijske kulture, esejist, urednik, redaktor, konferencijski prevodilac, humanitarni radnik. Od 2001. godine prevodi s francuskog, engleskog, mađarskog i latinskog jezika.

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

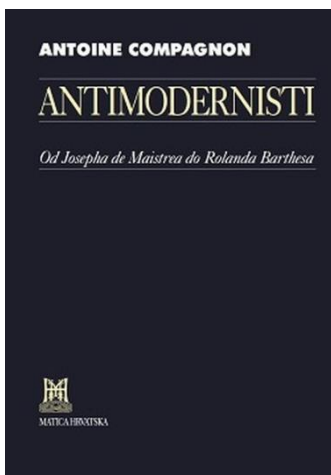
Annie Ernaux: „Jedna žena“, prevedeno s francuskoga jezika, Zagreb: Kulturtreger : Multimedijalni institut, 2021.

Annie Ernaux suvremena je francuska spisateljica, dobitnica Nobelove nagrade za književnost za 2022. godinu. Pripadnica je žanra autofikcije i donosi obiteljsku kroniku. Knjigu je napisala nakon smrti njezine majke kao svojevrsno prihvaćanje majčine smrti. Pišući o svojoj majci, pokriva ženska pitanja od djevojaštva, preko majčinstva pa sve do starosti popraćene demencijom i na kraju smrti. Poznavajući opću kulturu i jezik, Marko Gregorić vješto prevodi problematiku konzervativnog društva, tradiciju, rodni i klasni identitet u kontekstu Francuske nakon Drugog svjetskog rata.

Maryam Madjidi: „Marx i lutka“, prevedeno s francuskoga jezika, Zagreb: Sandorf, 2019.

Autobiografski roman francusko-iranske spisateljice Maryam Madjidi „Marx i lutka“ može se čitati i kao bajka i kao dnevnik. Marko Gregorić uspio je svojim prijevodom prenijeti sve karakteristike same autorice koja poetično pripovijeda o životu između dvaju jezika i dviju kultura, o svojim korijenima kao o teretu, obrambenim zidovima i načinu socijalizacije. Autorica koristi različite žanrove, koji se mogu čitati kao kratka priča, dramski dijalog, poezija ili pripovijest i time ističe višestrukost i raspršenost identiteta.

Antoine Compagnon: „Antimodernisti: od Josepha de Maistrea do Rolanda Barthesa“, prevedeno s francuskoga jezika, Zagreb: Matica hrvatska, 2020.

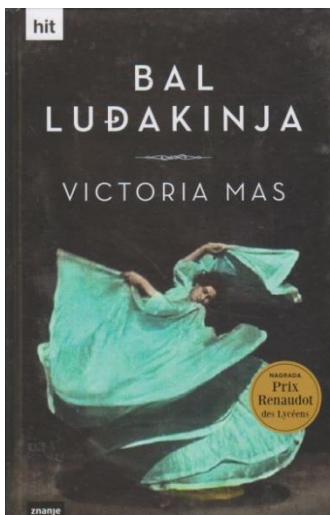
Dobitnik je Nagrade DHKP-a za 2021. godinu za prijevod knjige francuskog književnog povjesničara i teoretičara, predavača na prestižnom Collège de Franceu, Antoinea Compagnona, pod naslovom „Antimodernisti, Od Josepha de Maistrea do Rolanda Barthesa“.

Prijevod književno-teorijske studije predstavljao je izazov jer je prevoditelj morao prevesti termin s jezika na kojem *moderne* znači i moderno i modernistički, a uspostavlja se na specifičan način, različit od anglosaksonske tradicije, kao i termin *classique* klasičnim i klasicističkim.

Prevoditelj stvara pristupačnu prozu postavljajući ozbiljna terminološka pitanja oko antimodernog, kontramodernog, reakcionarstva i revolucije.

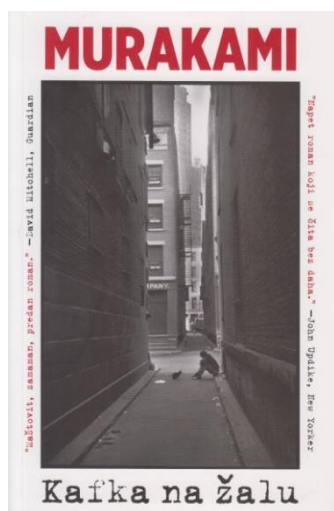
MATE MARAS

Maras je poznat po prevođenju djela mnogih klasika: s engleskoga („Beowulf“, Shakespeare, Milton, Woolf), s talijanskoga (Dante, Petrarca, Boccaccio, Machiavelli, Lampedusa, Svevo), s francuskoga („Pjesma o Rolandu“, Marie de France, Rabelais, Proust) i s rumunjskoga (Eminescu). Neko je vrijeme bio predsjednikom Društva hrvatskih književnih prevoditelja. Za prijevod „Gospođe Dalloway“ dobio je nagradu Društva književnih prevoditelja, a za Rabelaisa veliku nagradu Francuske akademije. Prijevodi Shakespeareovih djela nagrađeni su 2007. („Iso Velikanović“).

Victoria Mas: „Bal luđakinja“, prevedeno s francuskoga jezika, Znanje: Zagreb, 2021.

Prvijenac francuske spisateljice progovara o strahotama koje su krajem 19. stoljeća proživljavale mentalno oboljele i od obitelji odbačene žene smještene u parišku umobolnicu Salpetriere. Međutim, sve se mijenja kad tamo dođe devetnaestogodišnja Eugénie, smještena u ludnicu zbog prizivanja duhova. „Bal luđakinja“ priča je o ženama poput Eugénie koje se zalažu za nešto novo i radikalno, a na to se tad često gledalo sa sumnjom. Teško je biti neovisan i svoj. Prevoditelj Mate Maras imao je zadaću sačuvati jednostavnost, te sugestivnost i ljepotu rečenica koju posjeduje izvorna verzija ovog romana.

Haruki Murakami: „Kafka na žalu“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb : Vuković & Runjić, 2022.

Glavni likovi ovoga romana su tinejdžer Kafka Tamura i ostarjeli Nakata, koji se nikad nije oporavio od ratne traume. Njihovi se putovi često susreću dok mladić bježi od oca, a starac traži mačku. Pritom se suočavaju s neobičnim događajima i pojavama - mačke govore, prostitutka citira Hegela, po šumi se šetaju vojnici za koje je vrijeme stalo u Drugom svjetskom ratu itd...

Mate Maras je djelo preveo s engleskoga, a ne izravno s japanskoga jezika. No bez sumnje je engleski prijevod cijenjen i afirmiran. Maras je zadržao tečnost prijevoda koju je teško postići u tako gusto ispisanom tekstu. Leksik je najčešće svakodnevan, ali je konačan dojam s obzirom na neobična zbivanja, metafore i cjelinu značenja - veliko djelo magičnog, čak metafizičkog realizma.

Sharon Cameron: „Svjetlo u skrovištima“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Znanje, 2022.

Roman je napisan u formi dnevnika i obuhvaća razdoblje Drugog svjetskog rata. Temeljen je na neobjavljenim memoarima tada šesnaestogodišnje Poljakinje Stefanie Podgórske koje je sa sestrom Helenom dvije i pol godine na tavanu svoje kuće u okupiranom Przemyslu, riskirajući život, skrivala trinaestero Židova. Prijevod navedenog naslova je kvalitetan zbog izvrsne ravnoteže prijevoda s očuvanjem izraza na materinjem jeziku junakinje ove priče. Time se prikazao duh tog teškog vremena, ali i karakterizacija likova, kako hrabrih Poljakinja, tako i njemačkog duha Drugog svjetskog rata.

euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
ultricies lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
ac nullus. Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum

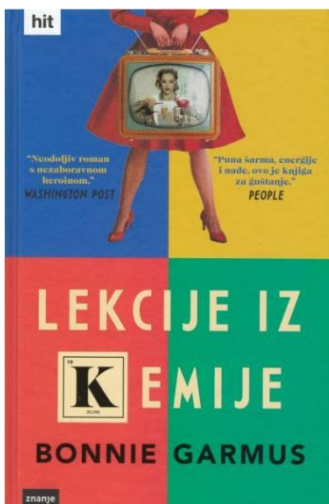
ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
t mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At

Giuseppe Tomasi di Lampedusa:
„Gepard“, prevedeno s talijanskoga jezika,
Zagreb: Vuković & Runjić, 2013.

Radnja je smještena u vrijeme ujedinjenja Italije (osvajanjem Rima, 20. rujna 1870. ostvarena je ideja talijanskog pokreta Risorgimento - hrv. »preporod« za nacionalno ujedinjenje Italije). Mjesto radnje je otok Sicilija, na kojemu je plemstvo izgubilo svoje povlastice pred građanstvom. Naslov romana zapravo označava sicilijanskoga kneza Salina, koji je već ostario i mora se suočiti s novonastalim promjenama.

MIRJANA VALENT

Bonnie Garmus: „Lekcije iz kemije“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Znanje 2022.

Isprva se čini da je riječ o zabavnom romanu, laganog sadržaja međutim čim se sretnemo s glavnom junakinjom, on doista postane i zabavan i duhovit, ali govori o vrlo ozbiljnim temama odnosa među spolovima, o položaju žene u društvu šezdesetih godina prošlog stoljeća.

Odličan prijevod, rečenice koje nisu izgubile na šarmu, pune ritma, potpisuje Mirjana Valent s bogatim stažem prijevoda iza sebe.

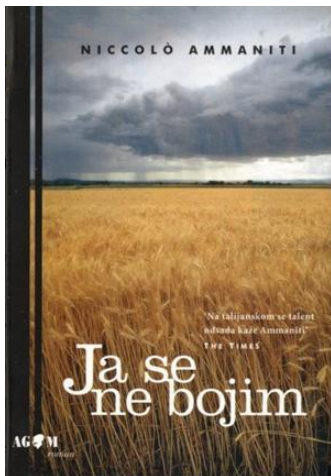
MORANA ČALE

Hrvatska književna teoretičarka i prevoditeljica. Uspješno prevodi s talijanskog i francuskog jezika. Među njezinim književnim prijevodima s talijanskoga i s francuskoga ističu se djela Giorgia Manganellija („Centurija”, Zagreb, 1982.), Umberta Eca („Ime ruže”, Zagreb, 1984.), Julesa Vernea („Matijaš Sandorf”, Zagreb, 1988.), Carla Goldonija („Impresario iz Smirne”, Zagreb, 1993.; „Gostioničarka Mirandolina”, Zagreb, 1995.), Luigija Pirandella („Jedan, nijedan i sto tisuća”, Zagreb, 1999.) i Dina Buzzatija („Šezdeset pripovijesti”, Zagreb, 2003.).

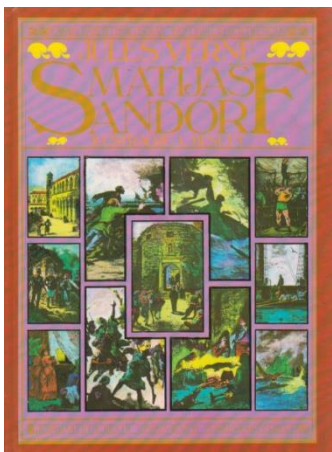
Roland Barthes: „Mitologije”, prevedeno s francuskoga jezika, Zagreb: Naklada Pelago, 2009.

Zbirka eseja u kojima autor tematizira brojne mitove francuskog građanskog društva iz sredine pedesetih godina prošloga stoljeća. Promišljajući o posebnostima svakodnevnih predmeta i kulturnih fenomena poput vina, deterdženta, novog modela Citroena te biciklističkog natjecanja Tour de France. Barthes je jedan od najistaknutijih predstavnika francuske (post)strukturalističke kritike i utemeljitelj semiološke teorije.

Niccolo Ammaniti: „Ja se ne bojim“, prevedeno s talijanskoga jezika, Zagreb: AGM, 2003.

U romanu se svijet djetinjstva glavnog junaka sruši na dramatičan način i idila odrastanja je zaustavljena. Ammaniti kroz svoju priču provlači i komentar socijalno raslojenog talijanskog društva podijeljenog na bogati sjever i siromašni jug, stalnu temu u talijanskoj književnosti.

Jules Verne: „Matijaš Sandorf“, prevedeno s francuskoga jezika, Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1988.

Sam Jules Verne, koji je ovaj roman posvetio Alexandru Dumasu, u posveti kaže da je Matijaša Sandorfa pokušao učiniti Monte Cristom neobičnih putovanja. Putovanje je nastalo 1885. gdje glavni lik grof Sandorf (pod lažnim imenom doktora Antekirtta) potajno sprema prevrat da bi ponovno uspostavio autonomiju Ugarske u okviru Austro-Ugarske monarhije. Dio radnje dešava se na obali Jadrana: u Pazinu, Rovinju, Gružu, Dubrovniku, Boki Kotorskoj.

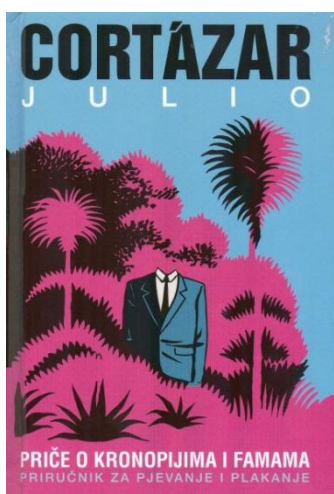

NIKOLINA ŽIDEK

Židek je članica hrvatskog Društva hrvatskih književnih prevodilaca i španjolske Udruge književnih prevodilaca (ACE- Traductores), Hrvatskog centra ITI te koordinatorka Komisije BCMS (bosanski-hrvatski-crnogorski-srpski) Eurodrama- Europske mreže kazališnog prevodilaštva i članica Španjolske komisije Eurodrama (kastiljski i galješki).

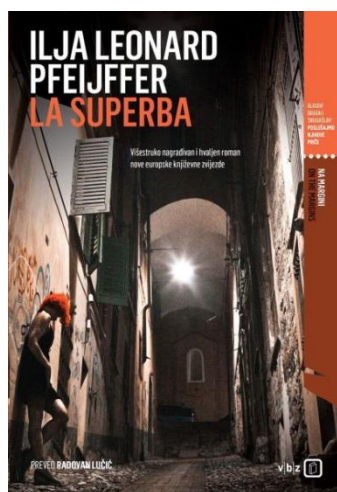

Julio Cortazar: „Priče o kronopijima i famama: upute za pjevanje i plakanje“, prevedeno sa španjolskoga jezika, Šareni Dućan: Koprivnica, 2010.

U ovoj je zbirci stotinjak fantastičnih priča i crtica u kojima ima apsurdna, horora, burleske, fantasyja, satire, alegorije, SF-a, basne, paradoksa, mita, komedije, anegdote, drame, ironije. Ovdje se nalaze duhovita uputstva za pjevanje, plakanje, penjanje stubama, navijanje sata i sl. Autor predstavlja i svoj čudesni bestijarij kojega sačinjavaju kronopiji, fame i esperanze.

Prevoditeljica knjige Nikolina Židek dobitnica je nagrade Alfred de Musset španjolske izdavačke kuće Ediciones Irreverentes za španjolski prijevod „Drame o Mirjani i ovima oko nje“ Ivora Martinića. Pri prevođenju Cortazara izazov je bio sačuvati izvornu humorno-apsurdnu odliku svih priča.

Autor Hrvatsko-nizozemskog rječnika. Preveo je i djela nizozemskih autora Willema Frederika Hermansa, Ceesa Nootebooma, Annie M. G. Schmidt, Geerta Maka i drugih.

Ilja Leonard Pfeifer: „La superba“, prevedeno s nizozemskoga jezika, Zagreb: V.B.Z., 2019.

Opsežan roman u obliku pisama i zapisa upućenih neimenovanoj osobi kojoj se obraća pripovjedač Ilja Leonard, nizozemski pisac koji se doselio u Genovu. Osim što se želi baviti pisanjem pa je u potrazi za inspiracijom, žudi za ljubavlju i traga za „najljepšom ženom Genove“, no pritom se susreće i s prostitucijom.

Prema gradu nema jednostavan odnos jer ga istovremeno oduševljava i frustrira – on nastoji promatrati i prihvatiti lokalne običaje i mentalitet, no ponekad je teško prevladati sraz u odnosu na mjesto iz kojeg dolazi. Osim njega pojavljuje se još imigranata, a oni imaju tešku životnu priču te dolaze iz Afrike i time za razliku od njega odgovaraju slici tipičnih doseljenika. Pfeifer govori i o imigrantskim valovima u prošlosti (npr. kada su Talijani, i to baš iz luke Genova, početkom 20. stoljeća masovno jurili prema Americama).

Autor je u svom pristupu duhovit, ironičan i ponekad grub s razlogom, a djelo je slojevito. Humor i oštrinu jezika uspješno prenosi na drugi jezik prevoditelj Radovan Lučić.

Prijevod uspijeva očuvati blagu zaigranost teksta, njegovu neposrednost, jer nam se uostalom autor obraća u 2. licu, a ulogu u stvaranju efekta spontanog obraćanja imaju i sintaktičke konstrukcije. Tekst je prožet zanosom i romantičnom notom, ali u potrebnoj mjeri, budući da lokalac svoj grad ne želi prikazati ni u savršenom svjetlu.

*euismod lacinia at quis risus sed vulputate odio. Sed
euismod lacinia at quis. Ut tellus elementum
ultrices lacus sed turpis tincidunt id aliquet
massa ultricies mi quis. Magna fermentum
ullus. Eget sit amet tellus cras
vitae et leo duis ut diam
aculis eu non diam phasel-
Cursus sit amet dictum*

*ullamcorper sit amet
semper feugiat nibh
ing elit duis tris-
mauris nunc
la fames ac
h mauris.
At*

SNJEŽANA HUSIĆ

Prevoditeljica Snježana Husić dvostruka je dobitnica Godišnje nagrade "Josip Tabak" koju dodjeljuje Društvo hrvatskih književnih prevodilaca: za prozu (Michel Faber, „Vatreno evanđelje“, 2009.) i za književnost za djecu i mlade (Philip Pullman, „Grimmove bajke za male i velike“, 2015.).

TATJANA PERUŠKO

Tatjana Peruško je suvoditeljica talijanističke prevodilačke radionice koja se održava u okviru Festivala europske kratke priče. Članica je Društva hrvatskih književnih prevodilaca i objavila je više prijevoda s talijanskog jezika (Calvino, Tabucchi, Buzzati i dr.).

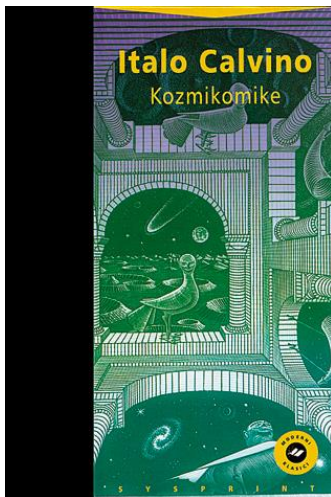
MLADEN MACHIEDO

Mladen Machiedo dobiva Nagradu Društva hrvatskih književnih prevodilaca (1973.) te Nagradu „Iso Velikanović“ 2020. za životno djelo. Među najvažnijim autorima čija je djela preveo na hrvatski su Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Dino Campana, Giuseppe Ungaretti, Eugenio Montale, Italo Calvino te Giovan Battista Marino.

KARMEN MILAČIĆ

Karmen Milačić prevodila je s talijanskoga (djela E. Bettize, E. Vittorinija, L. Pirandella, I. Calvina, O. Fallaci, likovne monografije i dr.) i s hrvatskoga na talijanski. Dobitnica nagrade Društva hrvatskih prevoditelja 2001.

Italo Calvino: „Kozmikomike“ – prevedeno s talijanskoga jezika, Zagreb : SysPrint: 2001.

„Kozmikomike“ su zbirka priča o postanku svemira, utemeljenih na stvarnim znanstvenim otkrićima i spoznajama, ali s fantastičnim likovima i zapletom. Glavni lik i pripovjedač u prvom licu, Qfwfq, je atom, stanica, dinosaur, riba, školjka, čovjek ili neodređena jedinka – ovisno o ideji priče. „Kozmikomike“ prvenstveno istražuju ljudsku prirodu na alegoričan način, a tek sekundarno rekonstruiraju faze kozmičke, geološke i biološke evolucije.

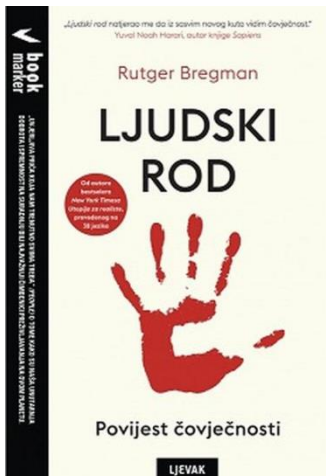
Tiziano Scarpa: „Venecija je riba. Vodič“, prevedeno s talijanskoga jezika, SysPrint: Zagreb 2005.

Autor nas vodi uličicama i kanalima svoje Venecije ne pridržavajući se uobičajenih popisa mletačkih itinerara i znamenitosti. Scarpa prenosi tjelesna i osjetilna iskustva koja se mogu doživjeti samo u Veneciji, u devet poglavlja, u kojima o gradu svjedoči devet dijelova tijela, ali i duše: stopala, noge, srce, ruke, lice, uši, usta, nos, oči. Zanimljivost prijevoda je da sadrži rječnik mletačkog dijalekta. No prevoditeljica Tatjana Husić prvenstveno je prenijela autentičnost doživljaja povremenim zadržavanjem mletačkih izraza u tekstu ili ih prevodeći na čakavski. Naime, želi istaknuti da su čakavske riječi često izvedene iz mletačkog, a ne standardnog talijanskog. Prijevod uspijeva očuvati blagu zaigranost teksta, njegovu neposrednost, jer nam se uostalom autor obraća u 2. licu, a ulogu u stvaranju efekta spontanog obraćanja imaju i sintaktičke konstrukcije. Tekst je prožet zanosom i romantičnom notom, ali u potrebnoj mjeri, budući da lokalac svoj grad ne želi prikazati ni u savršenom svjetlu.

SVETLANA GRUBIĆ SAMARŽIJA

Samaržija prevodi beletristiku i publicistiku te audiovizualne materijale s engleskog i nizozemskog jezika.

Rutger Bregman: „Ljudski rod“, prevedeno s nizozemskoga jezika, Zagreb: Naklada Ljevak, 2020.

Autor pokušava pokazati u ovoj knjizi koliko je štetno da smo tijekom povijesti rijetko vjerovali u urođenu ljudsku dobrotu i altruizam, a takvo bi vjerovanje moglo biti temelj za osobne, obrazovne, odgojne, političke i šire društvene promjene.

Dosad se prečesto polazilo od toga da su ljudi ne samo da su loši, nego i uvijek djeluju gonjeni vlastitim interesom.

Kreće od priča o katastrofama, bilo prirodnim (uragan Katrina) ili političkim (Drugi svjetski rat, napad 9/11), u kojima su se obični ljudi, suočeni s posljedicama, pokazali kao načelno dobroćudna bića, uvijek spremna pomoći, s visokim moralom koji ne propada samo tako u trenucima životne ugroženosti.

Posrijedi je vrlo pitko i elegantno prevedeno publicističko štivo koje nam govori da inteligencija i fizička snaga ne bi trebale biti presudan faktor za napredak čovječanstva. Prevoditeljica Svetlana Grubić Samaržija je na hrvatski morala prevesti stručnu terminologiju s područja raznih znanosti, povijesti, sociologije, psihologije, teorije evolucije... i uspjela ju je sjajno pretočiti u posve hrvatske rečenice, u kojima se ni u jednom trenu ne osjeća strana sintaksa.

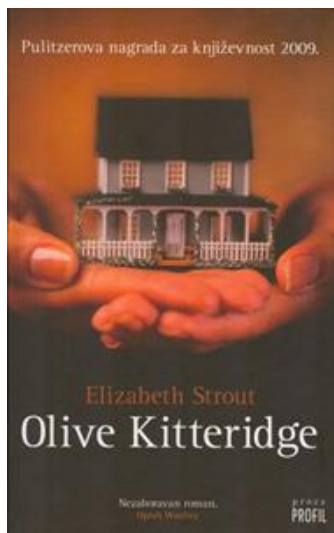
Marieke Lucas Rijneveld: „Večernja nelagoda“, prevedeno s nizozemskoga jezika, Zagreb: Naklada Ljevak, 2021.

Obitelj Mulder se raspada nakon smrti najstarijeg sina Matthiesa, koji se utopio kad je kličući se propao kroz led. Njegova desetogodišnja sestra Jas se osjeća krivom jer je poželjela da umre kad je nije poveo sa sobom na klizanje. Nakon tragedije ona odbija skinuti svoju crvenu jaknu, koja postaje sve smrdljivija i teža, džepova punih žaba krastača, zečjih brkova i ostalih stvari koje joj služe u izvođenju zaštitnih rituala kojima s bratom Obbeom i sestrom Hannom pribjegava nakon Matthiesove smrti. Obbe muči životinje u ritualima žrtvovanja.

Obitelj izbjegava razgovor o poginulom sinu i umjesto toga pribjegava nezdravim načinima suočavanja s traumom.

Jezik je neobičan, ponekad težak, a ritam rečenica spor. S obzirom na mjesto radnje pojavljuje se i rječnik farme jer se želi istaknuti koliko je ova mala zajednica izolirana. Grubić Samaržija se drži osnovnog tona pripovijedanja i strukturira rečenice na način koji najkvalitetnije referira na originalnu verziju.

Tijekom dvadesetogodišnjeg rada Jambrišak je prevodila i organizirala prijevode tekstova s hrvatskog, engleskog i njemačkog jezika i obratno, iz raznih područja: beletristiku, udžbenike prirodnih i društvenih znanosti na engleski, dokumente, poslovne ugovore...

Elizabeth Strout: „Olive Kitteridge“, prevedeno s engleskoga jezika, Zagreb: Profil multimedija, 2009.

Roman se sastoji od trinaest međusobno povezanih pripovijedaka u kojima se opisuje život umirovljene profesorice matematike Olive Kitteridge, a mjesto radnje je gradić Crosby. Olive je zajedljiva, ironična, ali i empatična. Promatramo njezin odnos s prijateljima i obitelji u malograđanskoj sredini gdje nailazimo na ljubavi i tragedije. Za ovaj roman Elizabeth Strout dobila je Pulitzerovu nagradu za književnost 2009. Prevoditeljica Tatjana Jambrišak uspjela je prenijeti sve nijanse jezika u dijaloge kojima je precizno okarakterizirala likove. Stoga je ovaj prijevod za preporuku onima koji vole naglasak na likovima i njihovu razvoju.

ŽELJKA SOMUN

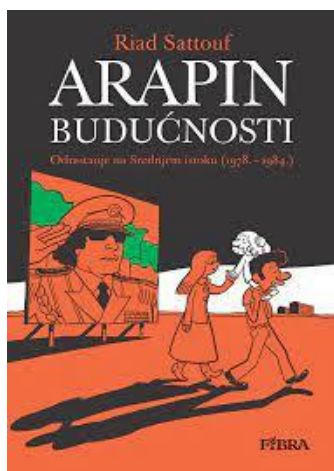
Dobitnica je godišnje nagrade DHKP-a Josip Tabak za najbolji prijevod proznog djela: Jean-Baptiste del Amo, "Carstvo životinja", OceanMore, 2020.

David Foerkinos: „Misteriozni Henri Pick“, prevedeno s francuskoga jezika, Vuković&Runjić: Zagreb 2018.

Roman počinje upoznavanjem s neobičnom i osebnom knjižnicom u Bretanji, koja prikuplja knjige onih pisaca čija su djela odbili svi nakladnici. Spletom okolnosti, mlada i ambiciozna urednica - čiju životnu priču također pratimo, među rukopisima biblioteke prepoznat će potencijal uratka koji će postići veliki uspjeh. No traga se za autorom uspješnog romana - navodni Henri Pick, lokalni pizza-majstor, prema riječima njegove udovice, nikada nije pročitao nijednu knjigu niti je pisao išta drugo osim popisa za kupovinu. Možda je vodio dvostruki život?

Željka Somun uspjela je u prevođenju zadržati šarm originala, protočnost, ali i estetiku jezika. Ona smatra da je prevođenje jedna od najljepših i najsmislenijih djelatnosti, koja objedinjuje riječ, jezik, govor, priču, događaj, iskustvo, razumijevanje, učenje, neizvjesnost, posredovanje i povezivanje, a traži posvećenost, ustrajnost, zaigranost i strastvenost.

Riad Sattouf: „Arapin budućnosti“, prevedeno s engleskoga jezika, Fibra: Zagreb 2021.

Ovaj višedijelni strip donosi nam priču o odrastanju djeteta iz miješanog braka Sirijca i Francuskinje najprije u Libiji, a zatim u Siriji i Saudijskoj Arabiji. Zbog svoje plave kose Riad je stigmatiziran kao „Židov“ te se teško uklapa u sredinu. Njegov otac je doktorirao na Sorboni, ali ga unatoč prilici da se preseli s obitelji u Francusku više privlači rodni kraj. Početak je osamdesetih, na radiju bruje politički prevrati u arapskom svijetu.

Prevoditeljica Željka Somun uspijeva nas povezati s humorom i gorčinom teksta u originalu. Rečenice su jednostavne i kratke, a na taj način je naizgled teže prodrijeti do dubine stvarnosti, no vidimo da autor i prevoditeljica to uspijevaju. Naravno, bitnu ulogu imaju i karikaturalni crteži.

Ostali prijevodi vrijedni zapažanja

Alina Bronsky: „Pletenica moje bake“

Roland Merullo: „Doručak s Buddhom“

Delphine de Vigan: „Djeca su kraljevi“

Shelby Van Pelt: „Neobično pametna stvorenja“

Paolo Cognetti: „Osam planina“

Dror Mišani: „Tri“

Javier Marias: „Zaljubljanja“

Italo Calvino: „Ako jedne zimske noći neki putnik“

Ron Rash: „Serena“

Nancy Huston: „Rasjedi“

Orhan Pamuk: „Muzej nevinosti“

Maja Lunde: „Povijest pčela“

Elena Ferrante: „Dani zaborava“

U ovome smo pregledu obuhvatili djela izvorno pisana na romanskim, slavenskim, germanskim i drugim jezicima. Sva odabrana djela uspješno su prevedena na hrvatski jezik. Pritom podrazumijevamo da su prevoditelji promišljali o kompoziciji djela, sintaksi, izboru pojedinih riječi, očuvanju osnovnog smisla sintagmi i većih cjelina, metafora itd. Važno je očuvanje autorova jezika i stila, vjernost originalu i dosljednost u prevođenju.

Prevoditelji koje smo odabrali uglavnom imaju dugogodišnje iskustvo i mnogi su od njih nagrađeni.

O nekim prevoditeljima nema podataka, što nam pokazuje da su nažalost u sjeni, o njihovom radu se nedovoljno promišlja i čitatelji nisu svjesni koliko je važna njihova uloga.

Gradska knjižnica
i čitaonica Pula

www.gkc-pula.hr

Katalog izradile:

**Iva Turina
Maja Gregorović
Marlena Lakić
Nada Galant
Karmen Damljanović**

Tehnička obrada:

Alen Žufić